ახალგაზრდა კომუნისტი

«АХАЛГАЗРДА КОМУНИСТИ» — ОРГАН ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ.

ШАБАТИ, 20 ІАНВАРІ, 1990 Б. № 8 (11494)

ТБИЛИСИ, ЗАПАДНЫЙ ПРОСПЕКТ, 14

ГАЗЕТА ВЫХОДИТ С 1921 ГОДА, 13 АПРЕЛЯ.

ФАСИ 3 КАП

ВЫХОДИТ ВТОРНИК, ЧЕТВЕРГ, СУББОТА, ВОСКРЕСЕНЬЕ. ТЕЛЕФОНЫ: ОТДЕЛ ПИСЕМ — 93-37-31, ОТДЕЛЫ — 93-38-57, САМОУПРАВЛЕНИЕ — 93-31-58

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ГАЗЕТА ОСНОВАНА 1921 ГОДА. ТЕКУЩИЙ ГОД № 14 (ВСЕСОЮЗНОЕ ДОБРОВОЛЬНОЕ ОБЩЕСТВО ИНВАЛИДОВ — 93-37-31, ОТДЕЛЫ — 93-38-57, САМОУПРАВЛЕНИЕ — 93-31-58

ეკოლოგიური ფურცელი

როგორც უკვე ვიუწყებოდით, 1989 წლის 9-10 დეკემბერს თბილისში გაიმართა საქართველოს მწვანეთა მოძრაობის პირველი კონგრესი, რომელმაც განიხილა ქვეყნის უმწვავესი ეკოლოგიური პრობლემები და მწვანეთა მოძრაობის სამომავლო ამოცანები.

კონგრესმა, რომლის მუშაობაში მონაწილეობდნენ სრულიად საქართველოს ყველა კუთხეში მოქმედი მწვანეთა დელეგატები, სხვ კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკისა და უცხოეთის ქვეყნების (გფრ, შვეიცია) მწვანეთა წარმომადგენელები, მოგვცა ჩვენში არსებული ეკოლოგიური სიტუაციის საერთო შეფასება, შეიმუშავა და დაამტკიცა სამომავლო საქმიანობის პროგრამა, აგრეთვე მიიღო მმართველები — ქართველი საზოგადოებისადმი, კავკასიის ხალხებისადმი, მსოფლიოს მწვანეთა პარტიების, მოძრაობების, მსოფლიოს ყველა დემოკრატიული ორგანიზაციისადმი.

გთავაზობთ ამ დოკუმენტებს.

ჩვენი გზა

ბუნება — **მრძანებელი!** — ასე სწამდათ ჩვენს წინაპრებს, ამ პრინციპით ცხოვრობდა ქართველი ხალხი; ბუნებასთან ტოტალური კომუნიკაციის პირობებში იქმნებოდა და ვითარდებოდა ქართული კულტურა. ტექნოკრატიული ტენდენციების გაძლიერებამ, ბუნებასთან ორგანული კავშირის გაწყვეტამ და მასზე გბატონების სურვილმა მიგვიყვანა ისეთ სავალალო მდგომარეობამდე, როდესაც:

— ეკოლოგიგური კრიზისი საქართველოში ვითარდება ძალზე სწრაფი ტემპებით: ეროზიებულია ნიადაგების 70 პროცენტამდე; სრული განადგურება მოელის ჩვენს მთიანეთს; ყოველწლიურად მატულობს სტიქიური უბედურებანი; ბავი ზღვა კატასტროფის პირამდეა მისული; სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციი განიხილებული პესტიციდებით, **ძმძე** მეტალებით, ათასი სხვა მავნე ნივთიერებით; **მოწმაليული** ჰაერი, წყალი, ნიადაგები; გადაშენების პირასაა მისული შინაური ცხოველთანა და კულტიურული მცენარეების გენოფონდი და სხვ.

— ეროვნული ეკონომიკის, სახალხო მეურნეობის განვითარების ბუნებრივ-ისტორიული გზას გადაეცდენილი პროცესი ამძიმებს შექმნილი ვითარებას და დღითიდღე გვიახლოებს ეკოლოგიურ კატასტროფას. ხელისუფლებასა და ცალკეული თანამდებობის პირებს, რომლებსაც ევალებათ ქმედითი ღონისძიებების განხორციელება არსებული კრიზისის აღსაკვეთად, ან არ ესმით პრობლემის მნიშვნელობა, ან, არიან ჩა კორუმპირებული, არ ძალუძთ ხმა აღიმაღლონ და ეროვნული ძალით იმოქმედონ. ამას ემატება ავადმყოფიური კადრების, სათანადო ტექნოლოგიებისა და მატერიალური სახსრების დეფიციტი.

— **სწრაფი** ტემპებით მიმდინარეობს ეთნიკური თავისუფლებებების ნიველირებისა და ეთნოკულტურული გარემოს ოდვეკის პროცესი, რასაც სამოელო ჯიშები ეროვნული თვითშეგნების მოშლა და ეროვნული ბუნებრივი და კულტურული მემკვიდრეობის განადგურება მოაქვს;

— ეაღრესად დაბალ დონეზეა საზოგადოებრივი ცნობიერება, არ არსებობს სათანადო ეკოლოგიური შეგნება; დაკარგა რა პასუხისმგებლობის გრძნობა, ბუნებასთან ურთიერთობის ტრადიციული კულტურა, საზოგადოება მოიცვა მომხმარებლურმა ფსიქოლოგიამ, განიმსჭვალა მომვნისებლური სულისკვეთებით;

— შექმნილი ვითარებიდან თავის დაღწევა რთულდება იმითაც, რომ ეროვნული ბუნებრივი მემკვიდრეობა — მიწა, წყალი, ტყე, ნედლეული, ასევე საწარმოები ფაქტობრივად ჩვენ არ გვაკუთვნებს; საქართველოს ჩამორთმეული აქვს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს ყველა ფუნქცია, მისი ბედ-იღბალი წყდება არა საკუთრივ საქართველოში, არამედ ე. წ. ცენტრში.

სურათზე: მწვანეთა მოძრაობის გერბი და ემბლემა.

— ჩვენ ღრმად გვწამს, რომ საარსებო გარემოს შენარჩუნება არის არა მატო ჩვენი ზნეობრივი მოვალეობა, არამედ საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი; ხოლო რეგიონალური ეკოლოგიური კრიზისის დაძლევა — გლობალური ეკოლოგიური პრობლემების გადაჭრის აუცილებელი წინაპირობაა.

— შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე მწვანეთა მოძრაობა თავის უპირველეს ამოცანად სახავს საქართველოს ბუნებრივი და კულტურულ-სოციალური გარემოს სრულყოფას, რისთვისაც:

1. აუცილებელია ეკოლოგიური უსაფრთხოების პრინციპის პრიორიტეტის აღიარება სამეურნეო საქმიანობის ყველა სფეროში. ეკონომიკური განვითარების დაგეგმვისას განუხრელად უნდა იქნას დაცული დებულება: „ეკონომიკური ია, რაც ეკოლოგიურია“;

2. უნდა შემუშავდეს საქართველოს ეკოლოგიური განათლებულობა, რის საფუძველზეც მოხდება საწარმოთა, დაწესებულებათა-ორგანიზაციათა და ცალკეული მოქალაქეების იმგვარი საქმიანობის მკაცრი რეგლამენტაცია, რომელმაც შესაძლებელი ზიანი მიაყენოს გარემოს;

3. უნდა განხორციელდეს მონიტორინგის სახელმწიფო სისტემის ძირეული რეორგანიზაცია;

4. უნდა გამოინახოს წყარო ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესების პირველი რიგის ღონისძიებათა დაფინანსებისათვის. უნდა მოხდეს ალტერნატიული პროექტებისა და ეკოლოგიური სიტუაციის გამოსწორების მრავალწლიანი კომპლექსური პროგრამის შემუშავებისათვის სათანადო ასიგნებათა გამოყოფა;

5. შექმნილი ეკოლოგიური ვითარება უნდა გახდეს ფართო საზოგადოებრივი მსჯელობის საგანი, დაუშვებელია ბუნების ხელყოფის ფაქტების მიჩუმათება. ამ მიმართულებით განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მილტარსტოული, სამეფიციონო და სხვა სტატისტიკის გამოტანას საზოგადოების სამსჯავროზე. შემოღებულ უნდა იქნას საყოველთაო პერსონალური პასუხისმგებლობა ბუნების ხელყოფისათვის; აგვე პასუხისმგებლობა ეკოლოგიური მდგომარეობის ამსახველი ფაქტების მიჩუმათებისა და გაყალბებისათვის;

6. ერთ-ერთ მთავარ ამოცანად უნდა წარმოადგენდეს თითოეული ინდივიდის ტრადიციული დამოკიდებულების აღდგენა ბუნებისადმი, მიწისადმი, შრომისადმი. უნდა უზრუნველყოთ საზოგადოების ეკოლოგიური აღზრდა: ეკოლოგიური ცოდნის შეძენა და ეკოლოგიური შეგნების ჩამოყალიბება, რაც ხელს შეუწყობს, ერთი მხრივ, ადამიანისა და ბუნების ორგანული ურთიერთკავშირის აღდგენას, ხოლო მეორე მხრივ, კულტურულ-სოციალური გარემოს სრულყოფას.

7. უნდა ვიზრუნოთ მეურნეობრობის საუკუნეების მანძილზე ჩამოყალიბებული სისტემების აღდგენა-განვითარებაზე, მეცნარეული კულტურებისა და შინაური ცხოველების გენოფონდის დაგარჩენაზე, მიწისმფლობელობისა და მიწათსარგებლობის ტრადიციული ფორმების, კოოპერაციის ხალხური წესების აღორძინებაზე.

წარმოვადგინო რა ნაწილს ეროვნული მოძრაობისა, რომელმაც სრულიად საქართველო მოიცვა, მიგვანიშნა, რომ ეშშმარიტი სუვერენიტეტი და სახელმწიფოებრიობის აღდგენა, ქვეყნის საქმეებში ჩაურევლობა და სრულ თანამწორობაზე დამყარებული საერთაშორისო იზტეგრაციი წარმოადგენს საქართველოს წინაშე არსებული ყოველგვარი პრობლემის დაფარვის აუცილებელ წინაპირობას.

დასასრულ მიხნის მისაღწევად ჩვენ მივმართავთ ბრძოლის ყველა ხერხს, პარლამენტარი იქნება ეს თუ არაპარლამენტური; გამოვიყენებთ ყველა შესაძლებლობას, რაც არ ეწინააღმდეგება ჩვენს პრინციპებს, არ ეწინააღმდეგება ზნეობას.

საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა კატეგორიულად უარყოფს ძალადობას მის ნებისმიერ გამოვლინებაში როგორც ცალკეული ადამიანების, ისე ადამიანთა ჯგუფების მიმართ. ვდგავართ რა დემოკრატიის პრინციპებზე, ჩვენთვის მიუღებელია განვითარების რევოლუციური გზა, რომელსაც მხოლოდ და მხოლოდ ხგრეგი მოაქვს. ჩვენ გვწამს, რომ თითოეული ადამიანი დაბადებულია თავისუფალ მოქალაქედ და აქვს უფლება იცხოვრის ისე როგორც მას სურს, გამოთქვას საკუთარი მოსაზრება და დაიცვას იგი თავისი შეხედულებისამებრ. ჩვენი ყველა შესაძლო მოქმედება მიმართულია მხოლოდ და მხოლოდ ადამიანთა კეთილდღეობისაკენ.

ჩვენი გზა ეს არის!

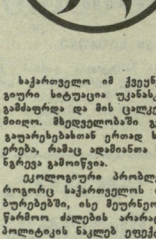

საქართველოში შექმნილი ეკოლოგიური სიტუაციის საერთო შეფასება

საქართველო იმ ქვეყნების რიცხვს მიეკუთვნება, სადაც ეკოლოგიური სიტუაცია უკანასკნელი ათწლეულების მანძილზე აკუთხად გამძაფრდა და ბის ცალკეულ რეგიონებში კატასტროფული სახისათი მიიღო. მხედველობაში გვაქვს სასიცოცხლო გარემოს მდგომარეობის გაუარესებასთან ერთად სტიქიური, დამანგრეველი პროცესების გაძლიერება, რაც ადამიანთა მრავალრიცხოვანი მსხვერპლით და სამეურნეო ზარევა გამოიწვია.

ეკოლოგიური პრობლემების გამოწვევი მიზეზები უნდა ვეძიოთ როგორც საქართველოს ოხიტქტურ ბუნებრივ-ეკოგრაფიულ თავისებურებებში, ისე მეურნეობის განვითარების არასწორ დაკეგმვაში, საწარმოო ძალების არარაციონალურ განლაგებაში, ბუნების დაცვითი პოლიტიკის ნაკლულ ეფექტურობაში და დემოეკოლოგიური მდგომარეობის შეუფასებლობაში.

საქართველოში გარემოს მდგომარეობის გაუარესების ერთ-ერთი მიზეზია მისი რიული ეკოეკოლოგიური მდგომარეობა. მისი ტერიტორიის ძირითადი ნაწილი მთის უკავია, სადაც ბუნების სტიქიური დამანგრეველი პროცესები განსაკუთრებული სიძლიერით არის გამოხატული, ხოლო ბუნებრივი ეკოსისტემები ადამიანის საეურნეო ზემოქმედების შედეგად არსებულები ზდება და დეგრადაციას განიცდის.

ასევე რთული ეკოლოგიური სიტუაცია მოთხოვნილის დადგენების ზონაში, სადაც დასახლებით 20 ათას კვ. კმ ტერიტორიაზე ცხოვრობს 5 მილიონი კაცი, საქართველოს მოსახლეობის 90 პროცენტზე მეტი. მოსახლეობის მაღალი სიმჭიდროვე, ინტენსიური სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ფართო გავრცელება, სამრეწველო და სატრანსპორტო ობიექტებით ტერიტორიის ძლიერი „გაჯერებულობა“ იწვევს გარემოს ძლიერ გაჭუჭყიანებას, რომელიც ბარის ბევრ რაიონში საგრძნობლად აღემატება დასაშვებ ნორმებს. ეს იწვევს მოსახლეობის ჯანმრთელობის გაუარესებას, მისი ავადობის მაჩვენებლების ზრდას, განსაკუთრებით ონკოლოგიური, ზედა სასუნთქი გზებისა და სხვა სახის დაავადებების ხარჯზე. უარესდება ქართველი ერის გენეტიკური პო-

(გაგრძელება მე-3 გვ.).

სტუდენტური თვალსაზრისი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციოლოგიურ ლაბორატორიაში დამუშავდა ეთხოვნა და შემთხვევითი შერჩევით გამოიკითხა თბილისის უნივერსიტეტის სხვადასხვა სპეციალობის 300 სტუდენტი. ... ლაბორატორიამ სხოვნა სტუდენტებს შეფასებინათ 1990 წელს საქართველოს პოლიტიკური განვითარების პერსპექტივები. გამოკითხული სტუდენტების ნახევარზე (ოლ ნაკლები (46%) თვლის, რომ საქართველოში დემოკრატიული ცვლილებები 1990 წელს შესაძლებელია ამ შემთხვევაში, თუ მოხერხდება ხალხისა და მთავრობის ძალისხმევის გაერთიანება.

გამოკითხული სტუდენტების მესამედზე მეტი (34%) კი დარწმუნებულია, რომ ამჟამად, არსებული პოლიტიკური სისტემის პირობებში, დემოკრატიული ცვლილებები საერთოდ შეუძლებელია. არავითარ დემოკრატიულ ცვლილებას საქართველოში 1990 წელს არ მოელის გამოკითხული სტუდენტების დაახლოებით 20%, ამაზე, როცა სტუდენტების მესამედი (31,3%) ფიქრობს, რომ საქართველოს ახალი პარლამენტი, რომელსაც 1990 წელს ვირჩევენ, შეძლებს მრავალი პოლიტიკური პრობლემის კონსტრუქციული გადაჭრის გზების მოძებნას.

გამოკითხული სტუდენტების თითქმის ნახევარი (47%) არავითარ განსაკუთრებულ ცვლილებებს არ მოელის ერთა შორის ურთიერთობებში 1990 წელს.

22% ძლიერ ეჭისმისტურად არის განწყობილი ამ მხრივ და მიიჩნევს, რომ 1990 წელს მოხდება ერთაშორისი კონფლიქტების გამწვავება.

გამოკითხულთა მხოლოდ 17% ფიქრობს, რომ 1990 წელს დაიწყება ერთა შორის მშვიდობიანი დიალოგი და მოხერხდება ზოგიერთი კონფლიქტის გადაჭრა.

რაც შეეხება საქართველოს ეკონომიკურ განვითარების პერსპექტივებს — სტუდენტების 36%-ის აზრით თუ გეგმითი ეკონომიკიდან საბაზო ეკონომიკაზე გადავალთ, მაშინ 1990 წელი დაჩქარებული ეკონომიკური განვითარების წელი იქნება.

ამასთან ერთად, 31,3% თვლის, რომ ჩვენს მთავრობას შეუძლია ეკონომიკური მდგომარეობის გამოსწორება.

სტუდენტების 17% ფიქრობს, რომ საქართველოს ეკონომიკური კრიზისი იმდენად ღრმაა, რომ 1990 წელს არავითარი რეფორმით ეკონომიკური სიტუაციის გაუმჯობესება არ შეიძლება.

16%-ს მიაჩნია, რომ 1990 წელი საქართველოსთვის იქნება სრული ეკონომიკური კატასტროფის წელი.

სტუდენტების 45,7% აზრით შესაძლებელია საქართველოში ცენტრისაგან სრულიად დამოუკიდებელი ეკონომიკური სისტემის შექმნა მხოლოდ მაშინ, თუ ქართველი ბალნი აკტიურად იმოქმედებს (თუ რა იგულისხმება „აქტიურ მოქმედებაში“, ეს შემდგომში უფრო ღრმა კვლევის საგანი უნდა გახდეს).

სტუდენტების 19%-ის აზრით, არსებული სისტემის შექმნა შესაძლებელია მხოლოდ საქართველოს მთავრობის შემწეობით.

სტუდენტების ეთხოვეთ, ასევე გამოეთქვა თავის აზრი უნიკერსიტეტის განვითარების პერსპექტივებზე.

სტუდენტების უმრავლესობა საკმაოდ პესიმისტურად არის განწყობილი და არ ეთანხმება შემდეგ გამოსვლებს:

„ხმოვლის დონე 1990 წელს საგრძნობლად იიწევს“ (არ ეთანხმება 45%, ეთანხმება 9,7%).

ამასთან ერთად, სტუდენტების მესამედზე მეტი საკმაოდ ოპტიმისტურად არის განწყობილი უნივერსიტეტის მიერ ავტონომიის გაფართოების მიმართ.

35% ფიქრობს, რომ 1990 წელს უნივერსიტეტი გახდება თვითმმართველი დაწესებულება, რომელიც არ იქნება დამოკიდებული სახელმწიფო პროგრამაზე (17% არ ეთანხმება ამ გამოსვლებს. ხოლო 36%-ს უჭირს მასზე მსჯელობა.)

თბილისის უნივერსიტეტის სოციოლოგიური ლაბორატორია.

3 N 6 ?

ეროვნული მეშინია — დღეს მიტინგებზე ყველაზე ბევრს ვინც ცასაპარკობს, ყველაზე დაბეჯითებით, ავტორიტეტულად, ვინც გვაწვევს წინადადებას, ყველაზე მეტად მას ხომ ჯერ იკარება ეკეთი საკუთარი მოსაზრების მეშვობრიტებაზე?

ამბობე მეშინია, — რაც უფრო ხალხმრავალი ხდება მიტინგები, რაც უფრო მატულობს ინატრალია რიგება, მით მეტი უნდოდთა ხომ ან ჩნდება ყველასა და ყველაფრის მიმართ?

მეშინია ხასოურკავეთან და უფრო მეტად ამბობ, რომ ან გაუჩნდეს ბაზარი ხალვაშვილის უპირველეს და უკანასკნელ იმედს — ეროვნულ მოძრაობას!

ბევრი, ბევრი კითხვა მაქვს. დავდგავარ და ვეძებ პასუხებს.

ხან ხად შეშახტებს ეს კითხვები და ხან ხად, ხან ვის შემახვედრებს და ხან ვის.

ერთი გავარკვეთ — შაბი, შაბი შეეკარა ბევრ ქართველს. აზრის გამოთქმას ეერდებიან, ეშინიათ, ვინაიცობა მიუღებელი მოსაზრებისა ვამი დადგეს ან დახვნეს. მე მეშინენა, რომ ეს შაბი, როგორც მაკლავუნა, ისე მოაშოთას ხან ა ბრძ.

ამის დაშვება კი დამშეუშვალია.

გუშინ ხამ ქართველს შეეხვედი და ხამი კითხეთ მიემართე:

1. ვინ მართავს დღეს საკართველოს?

2. რას ბაკაკეთვდიეთ, დღეს საკართველოს კრეზიდენტი რომ ბამხდარიეკავეთ?

3. ვინ უნდა ბაუძღვეს ეროვნულ მოძრაკობას საკართველოში?

● სოლომონ ხეციშვილი, პროფესორი:

1. დღეს საკართველოში უმარცოვი პროცესები მიმდინარეობს. ოფიციალური ხელისუფლება ვერ ერევა ამსეფილ ეფექტიანობაში, იმიტომ, რომ ადგილობრივ მმართველობას რაღაც სხვა ძალა აბრკოლებს. პირადად მე ჩვენი ცეკას ხედვნის საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს. სხვა რომ არაფერი, ის ჩემი სტუდენტი იყო და კარგად მახსოვს, ხანი გულწრფელია. მისი გულწრფელობა მახსოვს ახლანდელი პირადი შეხვედრებიდანაც, მაგრამ უფრო მეტი საქმე საჭირო... ეიცი, გულით უნდა რომ დანაპირები ავკისრიოთ, მაგრამ რაღაც ძალა არ კეთდებინეს. მთავრობამ თავის მიერ გამოცემული კანონები ჩინა შეასრულოს. რა მაქეს მხედველობაში? ის, რომ დაბნაშავე უნდა დაისაჯოს. ნუ დაარქმევენ ისეთში მომხდარ ამბებარ პოლიტიკურს. იქ სისხლის სამართლის დანაშაული მოხდა. ისეთი ბანაური ბკალეოობები, რასაც ადგილი აქონდა ადაზარეთში და ახლა სამაჩაბალოში გრძელდება, მხოლოდ და მხოლოდ სისხლის სამართლის დანაშაულია! თუ დამნაშავეები არ დაისაჯნენ, ეს ამბები კვლავ გაგრძელდება. თუ კანონია, კანონი უნდა იყოს!

ამდენი ლაპარაკეთ თავისით არ მოვა სტაბილურობეა. დღეს ღილი ერთი ამბავი გამახსენდა. მოაწვლავი ბალოჩენის გამყიდველები რომ დაიპატიჟა და გამოგვიცხადეს, პასუხისგებაში მივეეკითო, რა მოპკეკა ამას, რატომ არაფერს არ გვეუბნებიან? ეს ხომ ძლიერი დეპრესია იყო? რატომ არის ყველაფერი დაფარული? კიდევ ვიმეორებ, დამნაშავეები უნდა დაისაჯონ სასწრაფოდ, გადაადგილდეან, აფხაზეთშიც, ოსეთშიც, ყველგანს!

2. პირველ რიგში, ყველას მოვთხოვდით პასუხს, ეიხე კი ოღნავ მაინც გადასცემდოდა კანონს! აუცილებლად გავაუქმებდი ავტონომიურ ფორმირებებს! საეტყველია, უცებად არ შეიძლება დამეხუჭოდეს ბანაური ეროვნული ნაბიჯები, ეჭირებს უნარი. ამავდროულად ეროვნული ფორმირებანი ეროვნული ინტერესებიდან, ეროვნული ინტერესებიდან ეროვნული ინტერესებიდან ეროვნული ინტერესებიდან

ᲐᲞᲝᲠᲘᲢᲐᲠᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘ,

იერიხარდენციის ენაზე, ავტორიტარიზმი (ლათ-ძალუფლება, ზეგავლენა) ახეთი პოლიტიკური რეჟიმი, რომელიც ეშყარება ხელფუფლების ხალავეში მდგომი პირის ან პირთა ჯგუფის ავტორიტეტს და მთავლი უსიტყვო მორჩილებას მოითხოვს. ავტორიტარიზმის პირობებში ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოებს (პარლამენტი, უმაღლესი სასჯელ და ა. შ.) თავისი მნიშვნელობის ფაქტობრივად დაკარგული აქვთ. ხელისუფლებისა და მმართველობის ორგანოები აგებულია ბიეროკრატიული ცენტრალიზმის პრინციპზე, პოლიტიკური ოპოზიცია დარიგულია. უზენაესი ხელისუფლება მმართველ ერთი ლიდერის ხელშია (შუხამრდენელი ოჯახური კლანიც). ავტორიტარულ თეორიებით ცდილობენ გაამართლონ ახეთი რეჟიმი, დაასაბუთონ უზენაესი ხელისუფლებისა და მმართველი ელიტის განდიდების საჭიროება.

დღეიდან საბჭოთა იერიდიულ მეცნიერებას მიანდეთ, რომ ავტორიტარული პოლიტიკური რეჟიმი მხოლოდ ბურჟუაზიულ და განვითარებად ქვეყნებში არსებობს, მაგრამ როგორც ბოლო ხანს აღმოსავლეთ ევროპის ხალხებმაფუფუნმა მიმდინარე პროცესებმა დაგვანახა, ახეთი რეჟიმები, თუნდაც, „სოციალისტურ“ ქვეყნებშიც არსებულან, ხოლო რემინეთის ამბებმა ნათლად დაგვიდასტურა თუ რა ახლოს დგას „ომუნისტური ავტორიტარიზმი“ მის უველაზე რეაქციულ გამოვლინებასთან — ფაშიზმთან.

„ომიმე სოციალისტურ“ ქვეყნებში მიმდინარე ძირეული ცვლილებების ფონზე ერთგვარ „უნარჩუენლად“ მოჩანს ალბანეთის ხალხები რესპუბლიკა, კუბა და ჩრდილეთი კორეა (კხდრ). დღეეანდელი ხაუბარიც ამ უკანასკნელს შეეხება.

Солнце нации, легендарный герой, несгибаемый патриот, непобедимый стальной полководец, великий вождь нашей партии и народа товарищ Ким Ир Сен, который организовал и возглавил славную антияпонскую вооруженную борьбу нашего народа, завершила великое дело возрождения Родины, создал бессмертные революционные традиции — глубокие и незыблемые исторические корни нашей революции.

ᲐᲜᲣ ᲨᲢᲠᲘᲮᲔᲑᲘ ᲙᲘᲛ ᲘᲠ ᲡᲔᲜᲘᲡ ᲞᲝᲠᲢᲠᲔᲢᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

Товарищ Николае Чаушеску вместе с великим вождем, товарищем Ким Ир Сеном поднялся на сцену, пел-играл артистам корейму цветов, поздравляя их с успехами в представлении музыкально-хореографического рассказа «Песня о вольном крае», и сфотографировался с ними на память.

ᲙᲘᲛ ᲩᲘᲜ ᲞᲝᲠᲢᲠᲔᲢᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲘ ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ.

ᲓᲦᲔᲡ ᲙᲘᲛᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐ

განცხადება

(დასასრული)

გომ აღიმართება განახლებული და ძლიერი საქართველო, ხოლო საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ მასობრივ ორგანიზაციებმა თავდაკანონი აღგილი უნდა დაიკავონ საქართველოს დემოკრატიულ, მრავალპარტიულ სახელმწიფოებრივ სისტემაში.

საზოგადოების ერთ ნაწილში გამეფებულია აზრი, რომ ამ ხანგრძლივობის, ასოციაციების შექმნა თითქოს ზედმეტი და არაფრის მომტანია. ამ აზრს ჩვენ ვერაფერსიდებით ვერ გავიზიარებთ, რადგან ეფოვლთ, რომ საზოგადოების პროგრესულად განწყობილი ნაწილის აქტიურობის გამოვლინება, რა ფორმითაც არ უნდა ზორკეულებდეს იგი, ყოველთვის მნიშვნელოვან როლს თამაშობს, როგორც თვით საზოგადოების, ისე სახელმწიფოს განვითარებაში.

საზოგადოებრივ მოძრაობაში უდიდესი ადგილი უჭირავს ახალგაზრდობას. ეს ის ძალაა, რომელიც ყოველთვის მზადაა საკუთარი ენერგია, გონებრივი შესაძლებლობები და თუ საჭირო იქნა სიცოცხლეც კი, პაპუკიური შეშლრიგთია და ბეღლმტრალუბით მიიტანოს ერის, სამშობლოს საეთილდღეობისათვის ბრძოლის სამსმეკრძლოზე. დღეკვანდელი ახალგაზრდობა, ჩვენი თაობა, ბუნებრივია, განსხვავდება წინა თაობებისაგან, ვინაიდან ამ ეპოქაში, რომ ჩვენ სრულიად თავისებურად შეგვიძლია გამოვაკოთო ჩვენი აზრები, შეხედულებები და თამამად ვიბრძოლოთ მათი ცხოვრებაში გატარებისათვის, რასაც, სამწუხაროდ, წინა თაობები, ადამიანთა საყოველთაო ფეხნის და დაშინების პირობებში, მოკლებულნი იყვნენ (თუმც ყოველთვის არსებობდნენ ჭეშიერი შემპარვების პროგრესები, რომლებიც, მუხეიდავად დაკანონებული ტერორისა, უმიშროდ ილაშქრებდნენ ადამიანების უსამართლობის წინააღმდეგ). სწორედ ამიტომ ზანდაან მათი მისამართით გაისმის საყვედურები ახალგაზრდობის გარკვეული ნაწილის მხრიდან, მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ბუნებრივია ზემოთსსენებული საყვედურები და ურთიერთპრეტენზიები, რადგან ყოველთვის არსებობდა „მამთა და შვილთა ბრძოლა", ჩვენ, დღეანდელი ზოტეკიანის ბალეთელნინებთან, ეფოვლთ, რომ არა ვვაქვს მორალური უფლება, თუნდაც მიზეურად, მამაშვილნი ერთმანეთს დაეუპირისპირეთ. მამები და შვილები ერთად შეერწყნენ ძმაკაცი ბეღლეთი უნდა ვიდგეთ, რაც არაკეთილსმსურნეოსათვის გაფრთხილება იქნება, მტრისათვის კი — რისხვა.

ალრეთვე ჩვენ მიგვაჩნია, რომ არ არის დღესდღეობით იმის დრო, სხვადასხვა პოლიტიკურმა ჯგუფთანებებმა საკუთარი ენერგია ერთმანეთთან კამათში და დაპირისპირებაში გაბარჯონ. მიუხედავად პოლიტიკური შეხედულებისა და განსხვავებული მსოფლმხედველობისა, ყველამ ერთად (შეიძლება სხვადასხვა გზებით) უნდა ვიღაოყოთ იმისათვის, რაც დასაბამიდან ქართველი კაცის სულის ნაწილია — ეროვნული თავისუფლებისა და ქართული სახელმწიფოებრიობის აღდგენისათვის.

ეფოვლთ, რომ ქართულ პრესაში ინტელიგენციის ზოგიერთი წარმომადგენლის მიერ გაჩნიდა ბული პირთაწერი კამათები, პოლემიკები, რომლებსაც უფრო მასობრივი ინფორმაციის საშუალების მიერ ნებადართული ურთიერთშეურაცხყოფის და ანგარიშსწორების ელფერი დაკარგეს, სრულიად მიუღებელია ქართული საზოგადოებრივის წარომომგვენელთათვის. კარგად გვესმის, რომ ამგვარი რამ ბღვრა ალბათ ქვეყნიერების ყველა საზოგადოებაში (ოღონდ სხვადასხვა ფორმით), მაგრამ დღეს ისეთი კამათები საზოგადოების ჯაუფებად, „ფრაქციებად", კლასებად დაქსაქსების პირდაპირი შემოქმედია, რაც სრულიად არ შეესაბამება ჩვენს ეროვნულ ინტერესებს! ზემოთ თქვენს გათვალისწინებით ხმამაღლა ყველას გასაგონად ვაცხადებთ: ნუ დავასხვით ერთმანეთს ლაფს იმის გამო, რომ ზოგიერთი საკითხი განსხვავებული აზრი გვაქვს! ნუ გვიათხავთ და დავეგმით ურთიერთს პროგრესი შეუთავსებლობის გამო! ეს ლეგიონელი და ბალშევიმ გადმოსხეფეთ ზომ უდიდეს ზეიმს ოწვევს მათ ბანაკში, ვისაც საჭიროველოს დანაწოლია და დაყოფა სურს: ნუ მივცემთ მტერს საბამს იზეიმის და ობაროს ჩვენი ნაკოლის გამო! დღეს, როგორც არასდროს, „უნდა შეიკნის და გაიაზოს თითოეულმა ქრისტე-მატოვიერის შეგობება — „გაუყარდეს მოყვასი ზენი". გვიყვარდეს მოყვასი ჩვენი და ჩვენზე ძლიერი აქვეკნად არავინ იქნებაბ. ამა ვინ უნდა იყოს შეკადმრეულ, გიერთანეგეულ ქართველობაზე ძლიერი!

ერთგვარი შესავლის შემდეგ, სადაც შეეცადეთ გამოგვეტაკა ჩვენი პოზიცია ზოგიერთი საკრებრიოტიო საკითხის გამო, გვსურს მოგახსენოთ თუ რისთვის მოვიაყარეთ თქვენი ყურადღება.

ჩვენს, მთის მეინარსსავით ბობოქარ და ჩჩქეფაო ოროში, მოცალული საქმანი ინიციატივა, წინადადება თუ პროექტი შამოვიდა ხალხის და „ერთიდ ახალგაზრდობის წოდიდან. ბეკრი მთგანი წარსულგა ერის წინაშე და რეალურად დასაბუთებულებმა ფეხიც მოიკიდა. მაგრამ ეს ახლოდან უმნიშვნელო ნაწილია იმ ინიციატივებისა, რაც ჩვენს ახალგაზრდობაშია გაბნეული. ამ არ მოგაყვანთ იმ მიზეზებს ჩამოთვლის, რომლებიც ხელს უშლიან. თუ ბარიერებს უკმნიან ახალგაზრდობის (და არა მარტო ახალგაზრდობის) ბრძოლან წამოსული წინადადებების ცხოვრებაში გატარებას.

ჩვენ მიავაჩინა, რომ მიზანშეწონილია შეიქმნას ახალგაზრდული გაერთიანება, რომელიც იქნება როგორც საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, ასევე ჩვენს ეკონომიკაში მოქმედი კოლერნების, კოსმორეკოებების, ასოციაციების, დარგთაშორისი სახელმწიფო გაერთიანებების მსგავსი საწარმოო-სამეურნეო კომპლექსი, ამის საფუძველზე შეისწავლის, დაამეშავებს და დაბეგენავს (რა თქმა უნდა ავტორებთან ერთად) ყველა ეკონომიკურად, სამართლებრივად დასაბუთებულ ინიციატივას და არა მარტო შეისწავლის, არამედ გატარებს ღონისძიებებს ამ ინიციატივების ცხოვრებაში დანერგვისათვის.

გაერთიანება ხელს შეუწყობს და ყოველშრივ დაეხმარება საკრთველოში ინვესტიციების მოძიებას. გაატარებს ღონისძიებებს მათი პირობების გასაუმჯობესებლად, მათთვის საჭირო ინვესტორის დამამზადებელი ქართველებისა შენებაში შეიტანს გარკვეულ წვლილს, დაეხმარება ინვესტიციათა მოძრაობის, წარმართოს საკუთარი სამეურნეო საქმიანობა. ამ ღონისძიებებს ეშნება საქვალმოქმედო ხასიათი.

დაამყარებს კავშირ-ურთიერთობებს საზღვარგარეთის უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებთან, სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებთან, სტუდენტების, ასპირანტების, პროფესორ-მასწავლებლებისა და მეცნიერთა გაცვლის მიზნით, რომლებიც უცხოეთში სწავლა-განათლების მიღების შემდეგ. გადადგამს საქართველოს სასწავლებლებს, საწარმოებსა და ორგანიზაცია-დაწესებულებებს.

გაერთიანება საზოგადოებრივ საქმიანობაში ხელს შეუწყობს ისეთ აუცილებელ და საჭირბოროტო საკითხების განხორციელებას და ცხოვრებაში ასახვას, როგორიცაა საქართველოში ეკლესია-მონასტრებისა და ისტორიული ძეგლების აღდგენა, ახალი ეკლესიების აშენება;

კომპეტენტურ ორგანოებთან და დაინტერესებულ პირებთან ერთად, მონაწილეობას მიიღებს და ხელს შეუწყობს საქართველოს აუცილებელი და ახალი პროფესიების ჩამოყალიბებაში.

მაგალითად, ეროვნული საკარისო ფორმირებებისათვის სამეთაური კადრების, ქართველი ოფიცრთა მოსამზადებელი სასწავლებლის დაარსებას, საქართველოში პოლტოლოგთა სკოლის შექმნას, ქართული მილიციის გამოცდილების გამოყენების საფუძველზე, ქართული მილიციის სკოლის დარსებას.

ამ მიზნების განსახორციელებლად გაერთიანებას დასჭირდება ფინანსური და ეკონომიკური ბაზა, რომლის მოპოვებასა და შექმნას გაერთიანება აპირებს სამეურნეო საქმიანობით. სამეურნეო საქმიანობას გაერთიანება განახორციელებს საქართველოს ეანრმეფლობლობის ფარგლებში. განსხვა კოოპერატივებს, დაამყარებს კონტაქტებს უცხოელთა ფირმებთან და შექმნის ერთობლივ საწარმოებს. აგრეთვე თავის საქმიანობას წარმართავს საქართველოს და მისი ტერიტორიის ეკიეი მდგხარე საწარმოებთან, დაწესებულებებთან, მოქალაქეებთან ხელშეკრულების საფუძველზე, თანამშრომლობს ყველა საწარმოსთან, რომელთა მხრიდან იქნება შემოთავაზებული საქმიანი, ურთიერთმოგებიანი წინადადება, თავად შესთავაზებს ასეთ წინადადებებს.

გაერთიანება იქნება დამოუკიდებელი იურიდიული პირი და თავის საქმიანობას განახორციელებს საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით და საკუთარი, წესდების შესაბამისად.

მიუხედავად იმისა, რომ მიზნები ერთობ რთული და ჩვენი სახელმწიფო სისტემის პირობებში ცხოვრებაში ძნელდა გასატარებელია, მაინც რეალურად გვესახება მათი განხორციელება. სიძნელეების არ გვეშინია და ყოველ ღონეს ვიხმართ მათი ცხოვრებაში ასახვისათვის. დაინტერესებულ თანამემამულეებსა და ორგანიზაციებს ვთხოვთ, გამოგვეხმაურონ და მოგვაწოდონ თავიანთი აზრები, ჩვენ ინტერესით გავეცნობით და გავითვალისწინებთ მათ. ვფიქრობთ, რომ ქართველი საზოგადოებრივობა არ დარჩება გულგრძელი ისეთი, ჩვენის აზრით, ეროვნულად სასიცოცხლო და მეტად სპეციალური ფიზიკურ ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებს, ეფექტებ

ვინ?

(დასასრული)

დანაშაულის გამოამჟავებასა და ყველას დასჯას. ამ ბოიბოიგენს მხარი დაუჭირა გიორგიოფმა, როგორც ქართველმა ხალხმა, ასევე ოსებმა, სომხებმა, აზერბაიჯანელებმა. მან მიმართვიანი კი გაუგზავნეს მიხეილ გორბაჩოვს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, „ოფიციალურ ხსნის კომიტეტს. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ყველა ეს: წარმოთქმული ბენელ, ვინც საქართველოში ეროვნულობა ამ ბოიბოიგენ პროვოკაციებზე თავები ასხნა, ნაგრძოცა საქართველოს პოტენციური მტერია. საქართველოში ქართველ ადამიანს ყველაზე ნაკლები პრიორიტეტი ჰქონდა. ეხლა რა გამოდის? ის ხალხი, რომელიც ჩვენს მიწაზე გაიზარდნენ, დღეს დანას ვეიერიან ყელში.

2. მე რომ პრეზიდენტი ვიყო, გავაუქმებდი ყველა ავტონომიურ წარმონაქმნს საქართველოში, ჩამოვაყალიბებდი ეროვნულ სა-ჯარისო ფორმირებებს, ყველა პირთაგან შევქმნიდი, რომ ქართველმა ფრთა გაშალოს და გამოავლინოს თავისი ნიჭი, ენერგია, შესაძლებლობა. ადგილ ნიჭით მოვთხოვდი ყველა ამ ჯალეთელ ტერორისტებს, რომელიც ბიე უკანონო ბრძ ბრძოლეთელ. საქართველოსთვის დავალებული ყველა ის 193 ათას. ეროვნულ, რომელიც ეროვნულ ბანაკ ბაზელ ეფო შეეუყენ და ეთაძიელო რესპუბლიკიდან წასვლა.

და, რაც მთავარია, დავდებოდი ხალხთან და მოვთხოვდი საქართველოს დამოუკიდებლობას!

3. ეროვნულ მოძრაობას უნდა წარეძღვეს ეროვნული ხსნის კომიტეტი, ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით.

ალეგონ ბეჟდლიშვილი

ახლა რას დაჰპირდება ოდიშელებს ბატონი ჯოტო გუგუჩია?

დიდი ტელეფწყრომა გამოიწვია ჩვენში გაზეთ „არგუმენტი ი ფაქტის" 48-ე ნომრის გაცნობამ, სადაც გამოქვეყნებულია ცნობა სამეფოთა კავშირის უმაღლეს სამართლიანობის ბრძოლის შესახებ. მკითხველი მიხვდება, რომ სანამ ეხება სამეფოთა კავშირის კონსტიტუციის მე-6 მუხლის ყოფნა-არყოფნის საკითხს, სამართლო დეპუტატთა II ყრილობაზე ამ საკითხის გატანას მხარი დაუჭირა თითქმის ყველა ქართველმა სამართლო დეპუტატმა, სულ მცირე გამონაკლისის გარდა. ძალიან სამწუხაროა, რომ მოწონაკმიდგეთ სიამი აღმოჩნდა საქართველოში საკმაოდ ცნობილი პიროვნება ჯოტო გუგუჩია.

ყრილობის დაწყებამდე ქართველ ხალხს ძალიან აღელვებდა და აფიქრებდა ის თუ რას მოიმეტ-ბედებდა II ყრილობაზე „აგრესიულად მორჩილი უმრავლესობა". აბა ვის მოუვიდოდა აზრად, რომ პარლამენტში ჩვენ ვეკეოოლებდა საქართველოს წარგზავნილებიდან „პასიურად აგრესიული უმეირესობა", რომელმაც სათანადო უარყოფითი როლი ითამაშა. ამ წერილში ჩვენ ვეხებით მხოლოდ ერთ სახალო დეპუტატს და ეს მეფოთა ეფოთ რიდია. სამე ითამაშა, რომ ბატონი ჯოტო გუგუჩია ქარაგეთ ხალხის საწინააღმდეგო მოსაზრებებით ვამოვიდა ჯერ კიდევ ის დროს, როცა ქართველ ერს თავზე დატეხეს უდიდესი ტრაგედია. ჩვენ მხედველობაში გვაქვს საბედისწერო 9 აპრილის „სისხლიანი კვირა". მაშინ, როცა ქართველი ხალხი იმყოფებოდა უფსკრულის წინაშე და სპირდებოდა სულიერი დახმარება და თანადგომა, ბატონმა ჯოტო გუგუჩიამ გაზეთ „ხარია ვოსტოკას" 12 აპრილის ფურცლებზე ვამოქვეყნა წერილი, სადაც ამბობდა შემდეგნაირი მიტინგებიდან თავკაცებს და ორგანიზატორებს. იგი უგულვებელყოფდა ეროვნულ მოძრაობას ქართველებში და მოითხოვდა ამ მოძრაობის ლიდერების სასტიკად დასჯას. ეი რა „მოგალეტები" მიაწოდა მკითხველებს სახალო დეპუტატმა:

«Погибли люди, а этому нет оправдания, как, впрочем, нет оправдания и равнодушию, которое проявили многие из нас, видя, как рядом на протяжении нескольких месяцев бесчинствовали лидеры всякого рода неформальных объединений, как они подстрекали народ, молодежь к открытым выступлениям против Советской власти, свержению существующего строя, призывали к кровопролитию. Вина за случившуюся трагедию лежит на каждого из нас.

В условиях перестройки, гласности, демократизации общества подняли головы ярые враги нашего государства. С ними пытались полемизировать, доказывать несостоятельность их взглядов, требований, а оказывается, надо было поступать иначе — попросту изолировать их. Тогда случившейся трагедии не произошло бы».

ზომ ხედავთ, მკითხველო, როგორი „დამაშვედებელი" სტატეებით მიმართა ქართველ ხალხს მათმა რჩეულმა მაშინ, როცა რუსთაველის პროსპექტზე ჯერ კიდევ არ იყო ხეირიანად გადარეცხილი უდანაშაულო დაღუპულთა სისხლი. ალსანიშნავია ის გარემოება, რომ ალნიშნული წერილი გამოქვეყნდა ორი დღით ადრე, ვიდრე 14 აპრილის იგივე „ზარია ვოსტოკას" ფურცლებზე გამოქვეყნდებოდა გეფერალ როდიონოვის თანამემამულის ნიკოლაკის. მიერ შეკოწიწებული მოწონაკე წერილი, რომლის შინაარსი თვით როდიონოვმა გააგებინა მთელს მსოფლიოს. ქართველი ხალხი რიცა ბოსს მოეგო, ზიზღით განიმსჭვალა ყოველგვარ ანტიეროვნულ გამოსვლათა მიმართ. დეპუტატ ჯოტო გუგუჩიას წერილმა, ცხადია, დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ოდიშელ მშრომელთა შორის. თვითონ მან და ზუგდიდელებმა იცით თუ რა დღეში აღმოჩნდა იგი ერთ-ერთ მტინეზე. მას ტრიბუნას არ უთმობდნენ, მაგრამ ბოლოს მაინც შეიწყალეს [თავანინი რჩეული. მან ხალხის წინაშე შეეცადა აღიარა და ალუფეკა საზოგადოებას, რომ თავის სოფელში შექმნილი 9 აპრილს ტრაგედიად დაღუპულების მეხრილა. ფიან, ამ დამორების შემდეგ ხალხმა დაინდო იგი. დაინდეს ქართველი კაცი დაღუპულ ქართველთა მოსასენიებლად.

ძალიან სამწუხაროა, რომ ზუგდიდელების ამ რჩეულმა ადამიანმა სათანადო დასკვნები არ გააკეთა ალნიშნული საეალოო ამბავიდან. მან ერთი ერთი არასასიამოვნო ნაბიჯი გადადგა! — ამჯერად მოსკოვში, რომაც კიდევ უფრო დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ქართველი საზოგადოებაში. ნუთუ დაავიწყდა დეპუტატს პოეტის სტეკვები: „ადადგეთ იქ სადაც ქარიშხალია"?

საინტერესოა, ახლა რას დაპპირდება ოდიშელებს ბატონი ჯოტო გუგუჩია?

ალეგონ ლაზარა

ღია წერილი ბორის დუდაროვს

პატივცემული ბორის. დეკემბრის თვეში ჩვენი ინიციატივით შეიქმნა „საბჭოლიან ახალი ინიციატივა" — „ჩახდენილად" ჩიტარდა რამოდენიმე მიტინგი, სადაც ვეფიცებოდით ქართველებს ძმობას და თანადგომას მათი ხანგაკრძალული ინტერესებისა.

დღეს, როდესაც ამე ვამბობ, ბრძოლა დამოუკიდებელი საქართველოსათვის, ჩვენს აზრით, საჭიროა აქტიურად ჩაეერთოთ ქართველი ხალხის პოლიტიკურ ბრძოლაში. ბაედვეი მოგიტანეთ ბორის და ავადრიანდით ლეონიდ — „ხალმარიან ახალი ინიციატივა თქვენთანაა, ქართველებო!"

ბატონო ბორის, გთხოვთ, კიდევ ერთხელ შეეკრიფოთ ინიციატივის წევრები და დაგვიბეთ ჩვენი მოქმედების შემდგომი გეგმები.

პატივცემით,

ვლადიმერ კუპრიანი,

ინჟინერი.

შიდა ქართლი — ისტორია და თანამედროვეობა

საარქივო დოკუმენტები გვამცნობენ

საქართველოს არსებობის მრავალსაუკუნოვანი ისტორია გვაძლევს თავის წარსულში და გვიჩვენებს, რომ ყოფილა შემთხვევები, როდესაც ისტორიული ბედუკუღმართობის წყალობით წარსული და თანამედროვეობა გაიგივებულა, ერთი ტკივილით შეკრულა და ერს უკითხავს თავისთვის: „ღმერთო, ხუთუ სიმწარის ბანძორება იყო საჭირო, რომ ჭეშმარიტებისაკენ საკადო გზა დამეხანა?"

დღეს ყველა ქართველი სულის ფრთოვლით ადეკენებს თვალუფრო შიდა ქართლში შემქნილ ვითარებას. ხედავს, თუ რა მდგომარეობამდეა მისული ქართველობა ამ მხარეში, უჭირს მას, ვერ უტანია მოძმის ღალატი.

...და ჩვენ ძალაუნებურად ვეძებთ მიზეზს: რა მოხდა, რამ გაბნარობა და როდის გაჩნდა ქართველთა და ოსთა ურთიერთობაში ბზარი? დღეს? — არა, მისი ფესვები წარსულშია და თუ ამ ძმამად ე. წ. „ოსეთის ავტონომიური ოლქის" ტერიტორიაზე მცხოვრები ქართველობა დაბმარებას თხოვს ხალხისაგან, მთავრობისაგან, პარტიის ცენტრალური კომიტეტისაგან, ისევე ითხოვდა სამართალს ქართველი ხალხი ავტონომიური ოლქის შექმნის პროცესში — 1921 წელს მაშინდელი მთავრობისადმე.

ზემოალნიშნულის სალაუტრაციოდ ჩვენ ხელთა გვაქვს ოტმბრის რევოლუციის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივის ფონდებში დაცული დოკუმენტები, კერძოდ, წერილები, მიმართვები, საერთო კრებების დადგენილებები, სიიდანაც ნათლად ჩანს, თუ რამდენად ესადგება მაშინდელი ვითარება დღევანდელობას. თითქოს არც კი გვკვირა, რომ 70 წელი გვამორეს ამ ნაწერებისაგან...

მაგალითისათვის შეიძლება მოვიყვანთან სოფლების, სვეროს, ქემერტის, მიხდიანის, ყაფლიანის, ესარანის და მოხსენიის ერთობლივი განცხადება, რომელიც 1921 წლის 25 აპრილსაა შედგენილი. ან, რის მოგვიხარობს იგი: „...გვაქვს მეტად ცუდი მდგომარეობა, დღეს ჩვენ ვიმეოფებინთ ლტოლვილებად, ვარ ჩვენს ხახლებს მოწყვეტილნი. ოსების შემოსვლის შემდეგ გვიხდება 3 თვე, რაც გამოქცეული ვართ ხახლებდან... ცხინვალში დაგვწეფეს 78-80 ხახლი და რაც გადარჩა ხაკონელი, და ავეკი და ჯირანბული წაიღეს ჯვის რაინინასკენ... რაც ეთხოვეთ, ცემეთ და მუქარით გვიპასუხებენ. ამ დროს ამოხოცეს 32 კაცი, მათში ზოგი დასწეფე და ზოგი ცემით დახოცეს, დაუპატიჟეს ქალები, დედები, პატარები.

...ეთხოვთ უმორჩილესად მოგვცეთ იარაღი, რომ დავიცვათ ჩვენი თავი და მივიდეთ ჩვენს ხახლებში ან მოგვცეთ ქართული ჯარი, რომელიც ჩადგება ხამძღვარზედ, თორემ არ შეგვიძლია ჩვენ იქ ცხოვრება, რადგანაც მუდამ დღე ხდება დაცემა, ტანჯვენ ოქტრამ დარჩა ამ ოხრებულეს სოფლებში, ანარგვენ ხახლებს და მოაკლეთ ოსებისაკენ. (დოკუმენტებში მრავალწერტილი ყველგან ჩვენია — ნ. ხ.).

ნიშნდობლივია, რომ ქართველობა „მაშინვე ადანშაუოუნდა საქართველოს რევკომს ბასიოროსა და სიტუაციის დამუხტვაში: „...ამასთან უნდა ვთქვათ, ლაბთ ეს რეკომიდა მოხსენილი, თორემ რაკომ ზოგებს არ ლებულობს?" — კითხულობენ ისინი და როგორც ზემთ არის ნახსენები, თხოულობენ ქართველ ჯარის ჩამოყენებას რაინონი, მხოლოდ და მხოლოდ ქართველს და არა რომელიმე სხვა „კეთილსინაულეი" ერისას. დიახ, მთ იცან ამგვარი „დახმარების" ფასი. ან რას ეკითხულობთ ამ წერილის შემდეგ აბზაცში: „...შეგვაწეფეს ჯარმა, რომელიც დგას დღეს ცხინვალში. მოდიან ხახლებში და ვეაწუხებენ. ვეთხოვეს ჯირანბულეს, ხალხს ეს ალუბეები ჯირანბულეს და ვეაბეს და ან ვეკვეს ღამე ძილი. მუდამ ღამე ხდება დაცემა. მახოან ხაკონელი ვეკაბს მუდამ ხახლი, რადგანაც ვეშინიან ამ ოტაცების. თუ ეაკოვანთ ხაძოარა, მოდიან და ოტაცებენ, რადგანაც არ ეშინიან".

(ფ. 285 ან 1 საქ. № 130, ფ. 4).

მკითხველი უკვე მიხვდებოდა, თუ რომელ ჯარზეა აქ ლაპარაკი. ესაა „გაბმათაოვილეფულებლი" ფოთელი არმიის ის ნაწილები, რომლებიც დიდი ზარზეიმით შევიდნენ ცხინვალის ოსებისთანხმებულ ცხინვალის რაიონში, შემდეგ კი „მოძრაგებელი მოსაბრალოს" მანტიის საფარქვეშ ვის ინტერესებსაც იცავდნენ, ხათოდ ჩანს.

რა იქნება ამ დროს ეულუბრაველი ქართველი კაცი, რომ ადგილობრივი რეგკომი არ იყო დამოუკიდებელი შექმნილ სიტუაციაში, მაგრამ სხვა რა გზა ჰქონდა და ისევე რევოლიციურ კომიტეტს, ოღონდ უკვე თბილისში, ცენტრში სთხოვდა დახმარებას. დიახ, რა იცოდა ან, რომ ოსეთისა ავტონომიის შექმნის საკითხი იქ, „ზევით", სადაც ჯერ არს, უკვე გადაწყვეტილი იყო და უფრო მეტიც, კონსტიტუციის პროეკტიც ჩქონდათ შედგენილი. მასში უკვე ეფიქრებოდა შორის, რაც ზეკიდან მოვლენილ წყალობასადმი ცვიოდა ოსებისათვის, იკითხება ამ მშვენიერი სპეტაკელის რეკისორის, შექმნილი მდგომარეობის ფარული ინსპირატორის სახე:

«Для борьбы с контрреволюцией организуется воинская часть с командованием на русском языке.

Языком сношения между ССР Юго-Осетией и ССР Грузией служит русский язык».

(Проект Конституции ССР Юго-Осетии. 6—8 сентября 1921 г.

(ფ. 281 ან 2 საქ. 3 ფ. 167-ა).

კონსტიტუციის პროეკტის გამაგრება ესაჭიროებოდა ხალხს ნებასურვილის გათვალისწინებით. სწორედ ამ მიზნით შეიქმნა მთავრობის სპეციალური კომისია ამმ. კირილე კაკაბაძის ხელმძღვანელობით, რომელიც ადგილზე უნდა ჩასულიყო და ეკითხა მოსახლეობისათვის ახრი იმის შესახებ, სურდათ თუ არა ქართველს ოსეთის ავტონომია. ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, ფორმალური ხასიათის ატარებდა და, დღევანდლისა არ იყოს, „დემოკრატიულობაზეა" თამაში იყო მხოლოდ.

ქართველობა ალსდგა ამ გაუგონარი უსამართლოების წინააღმდეგ. ძირძველ ქართულ მიწაზე „ქართული მთავრობა" სახელმწიფოებრიობას უქმნიდა სხვა ერს.

ცხინვალის რაიონის თითქმის ყველა ქართველ სოფელში ჩატარდა კრებები, სადაც ერთსულოვნად დაიგზო ეს აქტი. ამაზე არქივში დაცულია ოქმები: ფიქრეის, ნულეთს, ქორდის, მეღვრეკეთს, ერეფეთის, თამარაშენის, ტირძნისის, ბრორწეთის, სვეროს, ქემერტის, მოხსენიის, ზემო ნიქოზის, ქვემო ნიქოზის, ზემო ხვითის, ქვემო ხვითის და სხვა მოცალეი სოფლის საერთო კრებების ოქმები, დადგენილებები.

აი, რას წერენ ს. დვანის, ნულის და ავნევის მცხოვრებნი: „ჩვენ, ქვემორე ამბავ ხელან მოწერილნი ბორის მაჩრის ცხინვალის რაიონის ხ. ს. დვანის, ნულისა და ავნევის მცხოვრებელნი, ამა რიცხვში შეკრებილნი ს. დვანში ხალონი კრებაზე ეკიკნიეი მხეკლობა ჭ. ცხინვალის და მის რაიონის ოსეთის ავტონომიურაცულ მართვა-გამგეობაში მოხალოდნელი ადგილსაზე შეხაბეს. ამ ბეტად ბრაბე და ხაუუსიდელეი ხაკოთხა ბკინარკეკვაკ, რასა ხალხს თავადან აკალეთოდა ამ პროკოკაცია, რაც „წუკვდა ამ ნვალში გაგზავნილი ხუთ-ხუთი კაცი, სოფლის ნდობით აღჭურვილი. კრება მოხდა ჭ. ცხინვალში, დაახლოებით ამ ხამ კვირის წინათ. დაეხწრნენ ყველა სოფლის წარმომადგენელნი (45 სოფელი). მოისმინა რა კრებამ კომისიის მოხსენება ცხინვალის ბედ-იღბალზე, რომელმაც თავის მოხსენებას მიცა განმარტება, რომ ჭ. ცხინვალის გადაცემა ხამრნეთ ოსეთის ადმინისტრაციულ ცენტრად, ავიდეთარი ხაწინააღმდეგო არ უნდა იყოს ქართველებისათვის და ამასთანავე, შეეკითხა კრებას გამოეცქვა ახრი ამ ხაკითხის შესახებ. კრებამ ერთხმად, ცალეკეარიოლად პროტესტი განაცხადა ჭ. ცხინვალის და მისი რაიონის ხამხრეთ ოსეთზე გადაცემის შესახებ.

...გარდა ამისა, კრებამ სურველი გამოსთქვა და დიდი აღფრთოვანებით შეხვდა ოსეთის ეროვნულ თვითგამორკვევას და ვუსვამ ხაზს, რომ ეს თვითგამორკვევა მოხდეს თავიანთივე ეროვნული ფარგლებში. ხოლო რაც შეეხება ომის, რომ ჭ. ცხინვალი თავისი რაიონით გადაეცეს ხამხრეთ ოსეთს, სცნო რა კრებამ ოსეთის ახეთი მოთხოვნილება მოზაზეეულონლად და უკანონოდ, რაც გამოიწვევს ჩვენი ერის პოლიტიკურად და ზნე-ჩვეულებრივ დაჩაგვრა-დამონავებას, ერთხმად დიდი პროტესტი განუცხადა ჭ. ცხინვალისა და მისი რაიონის ხამხრეთ ოსეთის მართვა-გამგეობაში გადაცემის შესახებ.

დიდი ხნის ბჭობის შემდეგ ერთხმად დავადგინეთ შემდეგი: რადგანაც დღევანდლამდის ჩვენ ხალხს ამ კობინის დადგენილების შინაარსი არაფერი არ გაგვიგია, თუ რამდენად ანგარიშეა გაუწია კობინის ხალხის პროტესტს, ან რანაირი რეზოლუციაა გამოუტანეს, არის დამაკმაყოფილებელი ხალხის სურვილისა თუ არა. ამაზედ მოვმართავთ სსრ მთავრობას, რათა ჩვენ მიერ აშორებულ დიდ ტკივილს პირით ვეთაკვლინ ვთხოვა ამ ფრიად საკირო საკითხის შესახებ. და ამ ფიქრ გამოთქვამთ, რომ ეინაიდან ჭ. ცხინვალი და მისი რაიონი არის ფარულად ფასლიუფული ქართველებით, რომლებიც რიცხვიც მინიმალურად ფლრის ხუთი ათას მეკოფეს და ვარდა ამისა, ჭ. ცხინვალი ოფლებოდა და ოფლეეს კოლეეს, როგორც ეკონომიურად მდებარეობით, აგრეთვე მის გარსშემორტკუმულ ქართველებთან დასახლებულ სოფლებთან, ქართლის შეაეკულ კუთხედ. ამასთანავ ვამბობრეთ დიდ ინდეს გამოთქვამთ, რომ მუშურ-გლეხური მთავრობა ანგარშს გაუწევს ხალხის სამართლიან მოთხოვნილებას და მოხალოდნელ ჩვენ და ოსეთს შორის ეროვნული შეფლის თავიდან ასაცილებლად ჭ. ცხინვალი თავისი რაიონით ფარულად ეკუთვნოდეს ხამხრეთ-კავკასიის ფარგალებში. დელეგატად ერთხმად ვკრინეთ ი. ბოსე და ნდობით აღჭურვეთ: 1. ბოსე ეკვეკაძე; 2. ზაქრი ეკიბერაშვილი; 3. ზეო ეობეკიაშვილი; 4. ნიკოლაი ბედოლიეკ;

ამაზედ ჩვენ საკუთარ ხელს ვაწერთ (230 ხელმოწერა) **1921 წ. 26 დეკემბერი".**

(ფ. 600, ან 2 საქ. № 5, ფ. 30-ა).

როგორც ამ წერილიდან ჩანს, რეკკომში ამ მოღალატენ ნაბიჯ ოსი ერის ინთიგამორკვევის საკორიერთი ხსნდა. სასაცილოდ ან რას წერენ სოფელ ძარეულის ქართველნი: „...რაკომის ფლდა ვეკეთ ამ ბაბაბეეს, ეკეთ ოფლ ეკეთ ბეკ ბეკ ბაბაბეეს, ეკეთ ოფლ ეკეთ ბეკ ბეკ ბეკ

და აგუგუნდება ზარი...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბოლო დროს სულ უფრო მაღლდება ჩვენი თანამემამულეების რწმენა და სულიერი გრძნობები, რომლებიც შობენ სიკეთეს, გულმოწყალებას, სამართლიანობასა და შემწყნარებლობას, თითოეულის გულში თავისი მაგალითი სიამაყის, მისი ბედისადმი პასუხისმგებლობის გრძნობას.

მაგრამ სამშობლოს სიყვარული მხოლოდ ეუშარატ პატრიოტს, მხოლოდ იმას ხელეწიფება, ვინც, ახალს როცა ქმნის, ძველზე ზრუნავს. ზრუნავს ძველი ძეგლების განუმეორებელი იერსახის შენარჩუნებაზე, ზრუნავს ხალხური სულის შენარჩუნებაზე, სულისა, რომელიც გაცოცხლებულია ქვასა და ფრესკებში, ჩვენს დიდებულ ტაძრებსა და მონასტრებში, კლდეში ნაკვეთ ქალაქებში, იმპლესს აძლევს პატრიოტულ აღზრდას. ვერავითარი ეთიოლდღეობით ვერ განისაზღვრება ხუროთმოძღვრების დიდებულ ნაწარმოებებთან შეხების გრძნობა, გრძნობა იმისა, რომ პირადად მონაწილეობ მათი შენარჩენებისა და განახლების საქმეში. ალბათ ეს გრძნობა ამოძრავებდათ მცხეთის № 89 პროფტექნიკუმწყვეტ-

აკადემიის დოცენტ ნოდარ ამირანაშვილის ხელმძღვანელობით ასხამდნენ ზარს საქართველოს სამპატრიარქოსათვის. ამ დღეებში 260-კილოგრამიანი ზარი საჩუქრად გადაეცა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს ილია II.

ზარის ჩამოსხმაში, რომელიც შესრულებულია მაღალ ტექნიკურ დონეზე და შემკულია ქართული ორნამენტით, მონაწილეობდნენ მსხმელები მარატ ამუთიძე, ბესარიონ ციბაძე, ალექსანდრე ბესტავაშვილი, თეიმურაზ მამალაძე და სხვები. თავისი სულის ნაწილი ჩაუქსოვა ამ საქმეში ყველამ, ვინც. კი მონაწილეობდა ჩანადეურის განხორციელებაში. ილია II-მ ღირსეულად შეაფასა ნამუშევარი, რომელიც მოწმობს პატრიოტული გრძნობების აღმავლობას, საზოგადოების სულ უფრო მზარდ ინტერესს მამულის ისტორიისადმი, მისი მრავალსაუკუნოვანი კულტურის სიმდიდრისადმი.

ხელათეზზე: 1. ზარი საპატრიარქოსათვის.

2. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II თავალიერებს მცხეთელ ოსტატთა ნახელავს.

3. მსხმელები: ალექსანდრე ბესტავაშვილი (მარცხნივ) და ბესარიონ ციბაძე.

იოსებ დავითაშვილისა და ედუარდ რასოლოვის ფოტო. (საკონფორმის ფოტოკორესპ.).

თან გაჰყვა ლამაზი ოცნება

მანანა მელქაძე

რა ძნელი ყოფილა უშენობა, მანანა! შენი დაბადების დღეა და ტკივილშაც იმატა, რადგანაც განსაკუთრებული სიცხადით ვიგრძნობ შენი არყოფნა. შენ რომ გიგონებთ, გვახსენდება ის საბედისწერო აპრილის ღამე, მიგხმობდრეკილი, სანთლით ხელში, საქართველოსთვის რომ ლოცულობდი. სხვანაირი იყავი. ამაღლებული, თვალებგაბრწყინებული, თითქოს შენი სული ზეციმდა. სულ იმას ამბობდი: „ღმერთო, შემაძლებინე, მეც გავაკეთო თუნდაც მცირე რამ საქართველოსთვის“.

შენ ეს შესძელი და შენი უმანკო სული სამშობლოს სამსხვერპლოზე ზვარაკად შესწირე, ამაღლდი და ამით ჩვენც აგვამაღლე.

ძალიან გვიჭირს დღეს შენზე წერა. შენ რომ ჩვენს შორის აღარა ხარ, ამას ვერ ეგუებით, ცრემლები გვახრჩობს, მიგრამ შენზე ტირილი არ შეიძლება, შენით უნდა ვიამაყოთ და ვამაყობთ კიდეც.

შენი ოცნება თავისუფალი საქართველოს ხილვა იყო. სახლიდან გასვლისას შენი ბოლო სიტყვებიც ეს ყოფილა: „თავისუფლება სულს ისე მოსწყურდა, ვით დაჭერილ ირმების გუნდს წყარო ანკარა...“

მანანა, შენ ლამაზი ოცნება ოცნებად წაგაყვა, ვერ მოესწარი იმ ბედნიერი დღის გათენებას, რაც საქართველოს თავზე თავისუფლების მზე ამობრწყინდება...

20 იანვარი... პირველად უშენოდ, როგორ აკვიფოროიაკა სული და მძიმედ გვაგრძნობინა ამ დღემ დანაკარგი. დღეს შენ 27 წლის გახდი, მანანა! წინა 26 — სიცელ-კისკისით, მზიარულებით, ახლა ცრემლით, დუმილითა და ძახილ...

იმედით ცოცხლობს ადამიანი და ჩვენც გვჯერა, რომ შენი სიცოცხლე ტყუილად არ შეეწირა ჩვენს ტანჯულ სამშობლოს ბედნიერებას და რომ დადგება ის ნანატრი დღე საქართველოსთვის... და მაშინ შენი უმანკო სული ჩვენთან ერთად იზეიმებს გამარჯვებას.

...ჩვენ კი, შენი მეგობრები, შემოგფიცავთ, ყველაფერს გავაკეთებთ, რათა ღირსეული შვილები ვიყოთ შენივის მხოლოდ ოცნებად დარჩენილ, ხოლო ჩვენთვის კი რეალობად გადაქცეული თავისუფალი საქართველოსი.

მეგობრები

ავთო (დათო) ბულაშვილი

ავთო... ძმაო, რა მოულოდნელად გამოგვეცალე ხელიდან, წასვედი და დაგვტოვე გაოგნებულები.

დაგვტოვე და დაგვიტოვე გულებში მოუშუშებელ იარად შენი სიყვარული, რომელიც ასე გასჭიროებოდა, ჩვენ კი დაგაკელით. ოჯახური სითბოს სამშობლო ანაცვალე, სამშობლოს სიყვარულს კი ყოველივის საქმით ამტკიცებდი, იქნებოდა ეს ისტორიული ძეგლების აღდგენა-შესწავლა თუ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობის ავანგარდში ყოფნა. შენს ტკივილს არად აგდებდი, საქართველო გტკიოდა მხოლოდ. სადაც სამშობლოს უჭირდა, შენც იქ გაჩნდებოდი, ამიტომაც არ დაგვიწყებენ შენ მარნეულს, ფეხაზეთის და ქართლის ის ქართველობა, ვისი ჭირ-ვარამიც იმ მძიმე წუთებში გაინაწილე.

მოები გიყვარდა, მოებმა დაგაჯაცეს და ალბათ ამიტომაც იყავი მოებივით ამაყი და ვერ გადიარბენე შენი მეგობრისა და ეროვნული თანამებრძოლის შმაგის დაღუპვა. ახლაც გაგახსენდა შენი სიტყვები: „მაშინ მე რომ მის გვერდში იმდგარიყავ, დღეს შმაგი ცოცხალი იქნებოდაო“.

დღეიდან როგორ დააკლდება შენი თავი შმობლიურ სოფელ სნოს, თბილისს, უნივერსიტეტს და ჩვენ.

შშვიდობით, ავთო, ჩვენო ძმაო და მეგობარო, შენ დაგვიტოვე ნატერა თავისუფალ საქართველოზე, შენი ღიმილი, სიყვარული და კაცური კაცობა.

შენი ნათელი ხსოვნა ყოველივის იქნება ჩვენს გულებში.

მეგობრები

კოოპერატივი „ტრავმატოლოგი“

კოოპერატივი „ტრავმატოლოგი“ ქეურნალობს ტრავმატოლოგიურ და ორთოპედიულ ავადმყოფებს (ძვალ-სახსრთა სისტემის დაავადებები). პაციენტების მიღებას აწარმოებენ გამოცდილი მაღალკვალიფიციური ტრავმატოლოგ-ორთოპედები, რენტგენოლოგები, ფიზიოთერაპევტები და სამკურნალო ფიზიკულტურის (მასაჟის) მეთოდისტები.

სკოლიოზი, შეხვ-ბარძაყის სახსრის დისპლაზია, ჩონჩხის სისტემური დაავადება, ართროზი, პრტყველტერფიანობა, კისერმრუდობა, ტერფმრუდობა და სხვა თანდაყოლილი დეფორმაციები, შეხვ-ბარძაყის თანდაყოლილი ამოვარდნილობა, ოსტეოხონდროზი, დისკოგენური რადიკულიტი და ზურგმლის სხვა დაავადებები. ტრავმის შემდგომი მდგომარეობა და ტრავმული ავადმყოფის აკურადღება — ჩვენი ექიმების კომპეტენციაა!

გაწუხებთ ტკივილები სახსრებში, ზურგმალაში? გიჭირთ სიარული და მუშაობა, გაწუხებთ დეფორმაცია ან ზოძრაობის შეზღუდვა? მოგვმართეთ! ჩვენ ყველაფერს გავაკეთებთ რათა გაგკურნოთ, ანდა შეგიმსუბუქოთ მდგომარეობა.

კონსულტაციებს ატარებენ დოცენტები, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატები, გამოცდილი ტრავმატოლოგ-ორთოპედები ყოველდღე 16-20 საათებში, შაბათს 10-16 საათამდე.

მიმდინარეობს ჩაწერა ბავშვთა თანდაყოლილი ამოვარდნილობის სპეციალისტთან დოცენტ ქმოეკან ბიქელიანთან.

მიმდინარეობს ჩაწერა სამკურნალო ფიზიკულტურისა და მასაჟის მაღალკვალიფიცირებულ მეთოდისტთან გურამ ქერქაძესთან.

თქვენთვის საჭირო სპეციალისტთან ჩაწერა და დამატებითი ცნობების მიღება შეიძლება ტელეფონით: 23-38-43, 38-13-37.

რენტგენკაბინეტი შუშაობს ყოველდღე 20 საათამდე, შაბათს 16 საათამდე.

კოოპერატივ „ტრავმატოლოგის“ მისამართია: კალინინის ქ. № 43.

რედაქტორი
მერაბ ბალარაზიშვილი

საქართველოს კპ ცკ-ის საოლქოებისა და ზონების პირველი მდივნების ორგანოსა ხალხი, ალბათ, ოსტატობა-ის, ლენინის ს. № 14, ბეჭდავს ოფსეტური წესით საბეჭდო ორგანული. ოფსეტურის ს. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

უე 00117